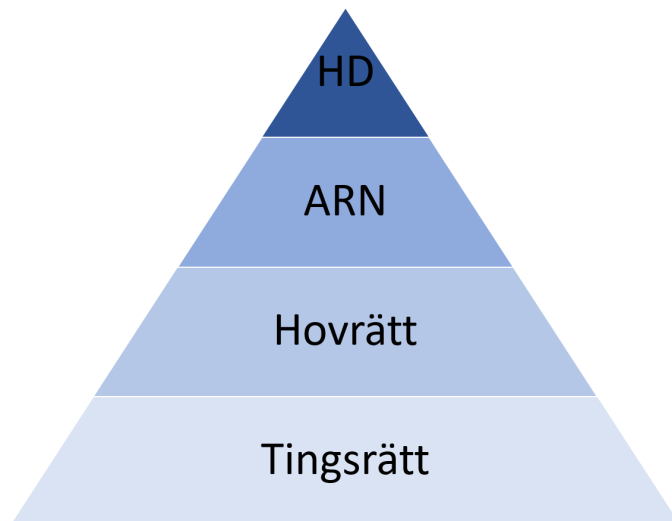

1

2

ARN

3

ARN

ARN - SOM EN DOMSTOL

4

Obehöriga transaktioner

- HD:s dom i BankID-bedrägeriet (NJA 2022 s. 522)
- Revolution?
- Klargörande av gränsdragningen mellan de olika graderna av oaktsamhet
- ARN – 9 beslut i utökad sammansättning

5

ARN:s vägledande beslut

1. Konsumenten uppringd av person som påstår sig ringa från banken – luras att använda bankdosa/BankID (3 fall)
2. K. uppringd från inkassobolag – påstående om identitetskapning – kopplar till bankens säkerhetsavdelning
3. K. får sms som ser ut att komma från banken med telefonnummer till bankens spärrservice – påstående om pågående bedrägeri (2 fall)
4. K. uppringd av banken – påstående om pågående bedrägeri – banktjänsteman kommer hem till K. och hämtar kort och koder
5. K. uppringd av teleoperator – luras logga in på internetbank
6. K. kontaktar uthyrare på Facebook – luras att använda BankID

6

ARN:s prövning

- Kontohavaren medveten om att obehöriga transaktioner kommer att ske (K. har agerat bedrägligt och haft uppsåt i förhållande till de obehöriga transaktionerna, typiskt sett i samråd med bedragaren – agerandet är särskilt klandervärt)
- Kontohavaren har agerat medvetet oaktsamt (dvs. varit medveten om risken för obehöriga transaktioner men ändå genomfört dem – agerandet är särskilt klandervärt)
- Kontohavaren har agerat omedvetet oaktsamt (dvs. inte varit medveten om risken för obehöriga transaktioner. – I denna situation är agerandet inte särskilt klandervärt, men det kan vara grovt oaktsamt).

7

ARN:s prövning

- Objektiviserade bedömningar
- Ingen muntlig bevisning
- Till vem tror K. att uppgifterna har lämnats?
  - Företrädare för banken – insett risk för obehörig transaktion?
  - Annan organisation eller person
- Omständigheter som kan beaktas
  - Miljö och situation
  - Ålder och erfarenhet
  - Förslagenhet
  - Konsumentens insikt

8

Skiljaktiga meningar m.m.

- Bankledamöterna ansåg att högre krav ska ställas på vad kontohavaren ska känna till när det gäller hanteringen av sina koder – alla utom kontohavaren är obehöriga att hantera koder.
- Majoriteten ansåg att kontohavaren rimligen bör känna till att man inte får lämna ut koder till person eller organisation utanför banken (t.ex. Telia eller uthyrare av lägenhet), men däremot inte att man inte får lämna ut dem till företrädare för banken.
- Konsumentledamöterna ansåg att det inte kan krävas att kontohavaren är medveten om att personer inte är behöriga bara för att de inte är banktjänstemän.

9

Prövningen i ARN

- Skriftlig handläggning
  - Ej muntlig förberedelse
  - Ej muntlig bevisning
- ARN:s opartiskhet ./.. Inhämta information och bevisning
- Bevisbördans placering
  - Har K:s betalningsinstrument använts?
  - Är transaktionen obehörig?
  - Har K. varit oaktsam?
- K:s uppgifter får stor betydelse
- Betydelsen av vaga uppgifter?
- Utmaningar med enbart skriftlig handläggning – intresseavvägning

10

Är transaktionen obehörig?

- En transaktion är obehörig om den genomförs utan samtycke från kontohavaren eller någon annan som enligt kontoavtalet är behörig att använda kontot.
- Vad innebär "utan samtycke"?
- ARN: Transaktioner som kontohavaren själv har godkänt med t.ex. mobilt BankID eller bankdosa är inte obehöriga. Detta gäller även om kontohavaren har lurats att godkänna transaktionen. Det spelar inte heller någon roll om kontohavaren har en felaktig uppfattning om vad en transaktion innebär, eller vad hen över huvud taget gör när hen använder sitt betalningsinstrument. (2019-08258)
- KO: Även transaktioner där K. förleds att genomföra samtliga moment själv, t.ex. via swish, är att betrakta som en obehörig transaktion.